

N:o 143.

Af Herr **Lars Persson**: *Angående underdånig anhållan hos Kongl. Maj:t om utredning, huruvida icke Staten under vissa vilkor skulle kunna helt och hållet befrias från skyldigheten att pensionera sina embets- och tjänstemän.*

Frågan huruvida Staten bör ega skyldighet eller ej att, såsom hos oss nu tillgår, pensionera sina embets- och tjänstemän är visserligen icke ny. Redan länge har den så väl inom som utom representationen varit under diskussion; men man torde väl nu få antaga, att den åsigtten lyckats för sig vinna de flesta anhängare, som säger, att Staten rättvisligen bör vara *befriad* från en sådan skyldighet. Atminstone måste jag erkänna, att jag, efter att hafva sökt efter min ringa förmåga sätta mig in i detta ämne, funnit, att detta pensionsväsende, sådant det i våra dagar gestaltar sig, är ett ondt, som tillkommit under äldre tider, men som nu mera bör så snart som möjligt — jag medgifver gerna med mild och varsam hand — undanrödjas. Fara värdt är det annars, att slutsumman på den Nionde hufvudtiteln, som nu redan är vid pass en och en half million Riksdaler, inom kort skall nå jemna två millioner Riksdaler och så fortgå allt vidare till högre belopp, så att den till slut växer de skattdragande öfver hufvudet. Och något sådant bör väl om möjligt, i tid förekommas.

Stats-Utskottet hemställde vid sistlidne riksdag i sitt utlåtande N:o 40, 1:sta punkten, »att Riksdagen måtte anhålla, att Kongl. Maj:t behagade tillse, om icke Staten skulle kunna helt och hållet befrias från skyldigheten att pensionera sina embets- och tjänstemän, derigenom att åt dessa bereddes tillfälle att i en allmän lifförsäkrings- och pensionsanstalt vinna inträde mot afgift, som till en början må af Staten beko-

stas, för att sedermera af tjenstemännen sjelfva utgöras *emot viss tillökning i aflöningen*, och att Kongl. Maj:t täcktes låta utreda lämpligaste sättet för tillvägbringande af en sådan liffförsäkrings- och pensionsanstalt, samt till Riksdagen aflåta förslag, som af en dylik utredning samt af öfriga förekommande omständigheter kunna föranledas». I stället för att här upprepa de skäl Stats-Utskottet anförde för detta sitt förslag, ber jag blott att få till desamma hänvisa äfvensom till de yttranden, hvilka vid frågans behandling i Kamrarne afgåfvos, bland hvilka yttranden jag särskildt vill fästa uppmärksamhet på det af General Hazelius i Första Kammaren, hvilket förekommit mig såsom särdeles upplysande och öfvertygande.

Såsom bekant blef frågan afgjord inom de båda Kamrarne på det sätt, att den i Första Kammaren föll med 44 röster mot 33, hvilka sedan voro för bifall till Utskottets hemställan, under det Andra Kammarne antog Stats-Utskottets förslag blott med den förändring, att de deruti förekommande orden: »*emot viss tillökning i aflöningen*», skulle utgå — en förändring, som jag anser så mycket viktigare, som ingenting skulle vara vunnet med indragandet af pensionerna, ifall de på sådant sätt skulle i stället ingå såsom tillökning i tjenstemännens löner. Fråga är väl, om icke ett sådant aflöningssätt i längden till och med kunde blifva dyrare för statskassan än det nuvarande pensionsväsendet.

Den omständigheten att denna fråga redan sista riksdagen hade temligen goda utsigter för sig och framför allt mycket varma försvarare i båda Kamrarne — jag fäster mig icke mycket vid den obetydliga majoriteten i Första Kammarne, som då afgjorde frågans öde — har ingifvit mig förhoppning, att det måhända icke skulle vara fruktlöst att åter bringa frågan under Riksdagens behandling, helst den är af den beskaffenhet, att den icke kan falla och derjemte tarfvat en snar lösning. Jag vågar derföre, i alldeles fullkomlig öfverensstämmelse med Andra Kammarens beslut sistförflutne riksdag, föreslå,

att Riksdagen måtte anhålla, att Kongl. Maj:t behagade tillse, om icke Staten skulle kunna helt och hållet befrias från skyldigheten att pensionera sina embets- och tjenstemän, derigenom att åt dessa bereddes tillfälle att i en allmän liffförsäkrings- och pensionsanstalt vinna inträde mot afgifter, som till en början må af Staten bekostas, för att sedermera af tjenstemännen sjelfva utgöras, och att Kongl. Maj:t täcktes låta utreda lämpligaste sättet för tillvägbringande af en sådan liffförsäkrings- och pensionsanstalt, samt till

Riksdagen aflåta de förslag, som af en dylik utredning samt af öfriga förekommande omständigheter kunna föranledas.

Om remiss till Högl. Stats-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 27 Januari 1870.

Lars Persson,

från Westmanlands län.

N:o 144.

Af Herr Fredrik Pettersson från Calmar län: *Om befrielse för Staten från skyldigheten att pensionera sina embets- och tjänstemän.*

Då jag med flera till sistlidne års riksdag ingaf motion rörande förändrade bestämmelser för pensionering af Statens embets- och tjänstemän, stadnade det Utskott, hvilket behandlade frågan, vid det beslut, att Riksdagen måtte anhålla att Kongl. Maj:t behagade tillse, om icke Staten skulle kunna helt och hållet befrias från skyldigheten att pensionera sina embets- och tjänstemän, derigenom att åt dessa bereddtes tillfälle att i en allmän liffförsäkrings- och pensionsanstalt vinna inträde mot afgifter, som till en början må af Staten bekostas, för att sedermera af tjänstemännen sjelfva utgöras, emot viss tillökning i aflöningen, och att Kongl. Maj:t täcktes låta utreda lämpligaste sättet för tillvägbringande af en sådan liffförsäkrings- och pensionsanstalt, samt till Riksdagen aflåta de förslag, som af en dylik utredning samt af öfriga förekommande omständigheter kunna föranledas. Vid samma beslut stadnade äfven Riksdagens Andra Kammare, med blott den skilnad eller förändring, att de här ofvan antydda orden »emot viss tillökning i aflö-